

Gram 4

Глагол : φαίνω - категории -

1)а. преходен, *transitivum* б. непреходен *intransitivus*

а. преходен, *tr.* т.е. с допълнение т.е. с винителен падеж осветявам

б. непреходен, *intr.* т.е. без допълнение – без вин. падеж светя¹

2) залог а. деятелен залог

б. възвратен т.е. среден залог φαίν-ομαι

1)осветявам се т.е показвам се явявам се

2)осветявам си посочвам²

в. депонентен глагол е глагол, който има само среден залог но на български се превежда с деятелен залог на непреходен глагол

έρχομαι идвам ήλθεν – дойде

γίγνομαι появявам се раждам се ставам съм т.е. = εϊ)μι

също използван за описателно образуване на минало време страдателен залог сравни с англ.

в.страдателен залог φαίνομαι бивам осветен,показан

(разбира се непреходните глаголи нямат страдателен залог)

3. спрегнат глагол - характеризирани спрежение т.е. набор от словоформи, изразяващи лице, число, - време ³, наклонение ⁴

Глагол

време	сегашно	мин.несв.		
наклонение	изявително	деятелен	в.-стр	
залог	деятелен	в.-стр.	деятелен	
ед.ч.				
1 л.	λύ-ω	λύ-ομαι	ἔ-λυ-ον	ἐ-λυ-όμην
2 л.	λύ-εις	λύ-ῃς	ἔ-λυ-ες	ἐ-λύ-ου
3 л.	λύ-ει	λύ-εται	ἔ-λυ-ε	ἐ-λυ-ετο
МН.Ч.				
1л.	λύ-ομεν	λυ-όμεθα	ἐ-λύ-ομεν	ἐ-λυ-όμεθα
2 л.	λύ-ετε	λύ-εσθε	ἐ-λύ-ετε	ἐ-λύ-εσθε
3л.	λύ-ουσιν	λύ-ονται	ἔ-λυ-ον	ἐ-λύ-οντο

¹ сравни спя , заспивам – преспивам приспивам , се

² сравни прибирам прибирам си прибирам се или , изхождам (разстояние, от предпоставка), но изхождам се, извинявам – извинявам се

³ **сравни с** “сега те пребих “ - т.е. *бъдещо събитие със сега и мин.вр.*

⁴ категория която изразява отношението на говорещия към действието – представя го като факт с иднидкатив (изявително наклонение) или като възможно , желано , вероятно - с други наклонения : заповедно , конюнктив , оптатив

заповедно наклонение

ед.ч.

2 л.	λύ-ε	λύ-ου
3л.	λυ-έτω	λυ-έσθω

МН.Ч

2 л.	λύ-ετε	λυ-εσθε
3л.	λύ-όντων	λυ-έσθων

причастие

λύ-ων , он, ουσα λυ-όμεν-ος,он, η

инфинитив

λύ- ειν λυ-εσθαι

именните глаголни форми- **инфинитив** и **причастие** – са без лице, но с число и род⁵ и определителен член (τὸ φαινόμενον причастие с член т.е. субстантивирано ρηαenomen) но с време и залог,

Imperfectum който изразява действието като процес (както и *praesens*) т.е. в неговата незавършеност⁶, но в миналото – “слънцето изгряваше” има единствено изявително наклонение

---

⁵ Т.Е. **съпричастност** към име - **членуване** (съществително) **и род** (прилагателно) като си запазва **време, залог** (глагол) но **не и лице**, или **неопределеност** (по отношение на категорията име глагол) т.е. **причастие, participium**, **инфинитив** – *infinitivus*

⁶ може да обозначава също и начало, опит да се извърши едно действию (*imperfectum de conatu*): ἔλυον опитвах се ,започнах да освобождавам